

wypisów nie zrobiono

GORAJ Maria
zam. Drozdowicz
ps. "Bronka"

2010/1/WSK

I/1. RELACJA

- Relacja własna, Warszawa 1999, rękopis, rękopis, wydruk, k. 1, s. 1-2

SCHEMAT RELACJI WSK

A. O służbie wojennej kobiet, odbytej w latach 1939-1947, zarówno w kraju jak i w wojsku polskim za granicą.

B. O służbie bliskiej osoby nieżyjącej.

Relację prosimy sporządzić w sposób opisowy, uwzględniając punkty schematu, ale nie rozdzielając opisu na poszczególne punkty. Jeżeli relatorka służyła zarówno w kraju i za granicą, relacje należy ująć chronologicznie z kolejnym opisem służby w poszczególnych formacjach. W razie nie posiadania pełnych informacji podać dane fragmentaryczne.

I. DANE OSOBOWE

- Nazwisko (panieńskie i dalsze z datami zmian), imiona. *Przedwoj. z d. Goraj Maria*
- 1a. pseudonimy *"Bronka"*
- 1b. używane nazwiska fałszywe
- Data i miejsce urodzenia (w przypadku wsi podać też powiat). *16.07.1922 Pilawa pow. Sandomierski*
- Imiona rodziców, nazwisko panieńskie matki, dane o aktywności zawodowej i społecznej ojca i matki. *Jan i Meloma Borkowska; obydwójce byli działaczami ruchu ludowego w województwie i spółdzielni Cerego*
- Obecny adres składającej relację, numer telefonu. *01-592 N-DA*

II. DANE SRODOWISKOWE PRZEDWOJENNE - ujęte stosunkowo krótko

- Wykształcenie (nazwy uczelni i lata ich ukończenia). *Studium Nauk społ. Ek. i SG P.S-62 r*
- Przebieg pracy zawodowej i działalności społecznej. *nauczyciel i redaktor*
- Czy należała (gdzie, jak długo, w jakim charakterze) do PWK, PCK, ZHP lub innych organizacji przysposabiających do udziału w wojnie.

III. UDZIAŁ W KAMPANII WRZEŚNIOWEJ 1939 r.

Przydział, funkcja, służba wojskowa lub udział w obronie cywilnej. Wpływ uczestnictwa w pw na udział w Kampanii. *opieka nad rodzinami i "ucieczkami"*

IV. ŻYCIORYS „CYWILNY” OKRESU LAT 1939-1947 - ujęty stosunkowo krótko

Miejsca zamieszkania, stosunki rodzinne, zarobkowanie, udział w cywilnej samopomocy społecznej, w tajnym nauczaniu. *rodzina pow. opatów w g. kieleckiej, najstarsza z 5 rodzi. zdotam "duża" wiatrak w sąsiedztwie kompletach i ujętym dzieci 5 i 6 kł. wpaty podał.*

V. PRZEBIEG KONSPIR. SŁUŻBY ŻOŁNIERSKIEJ W LATACH 1939-1945 -

szczegółowo

- Wpływ uczestnictwa w pw na wejście do konspiracji. Data i okoliczności wstąpienia do organizacji konspiracyjnej. Jej nazwa i zasięg działania. *09.02-01.45 BCh i ludowy zw. Ruch Wstąpienia "Kryzys"*
- Kto, gdzie i w jakich okolicznościach odbierał przysięgę, wprowadził bez zaprzysiężenia? - *niejako doradca BCh*
- Kolejne przydziały konspiracyjne - nazwa i kryptonimy komórki, nazwiska, pseudonimy i funkcje przełożonych, nazwiska, pseudonimy i funkcje innych członków komórki. Opis funkcjonowania, liczebność komórki. *wojska - woj. w. Organizacja w. Powiatu opat. (ok. 200 os. i x)*
- Przebieg osobistej służby, funkcje, odbyte przeszkolenia, wykonane zadania, udział w akcjach, adresy konsp., odznaczenia. *Wzrost walczy w 6 tyg. w N-12 i 5 lat 1939 r.*
- Aresztowania: - relatorki, jej rodziny, członków komórki. Data, miejsce, okoliczności. Śledztwo, więzienia, obozy. *Opis aresztowania na kilka miesięcy w 1944 r. jako wstąpienia BCh. Sandomierski - Borkowska*
- Dane o uczestnictwie w konsp. członków rodziny, przyjaciół.

x) W "Wstąpieniu Kryzys" było nas w kraju ok. 12 tysięcy.

VI. PRZEBIEG SŁUŻBY W FORMACJACH ZAGRANICZNYCH - szczegółowo

1. Dane o formacji, dokładna nazwa i struktura.
2. Data, miejsce, szczegółowe okoliczności wejścia do formacji.
3. Okresy i opis kolejnych etapów służby.
4. Okoliczności zakończenia służby.

VII. PRZEBIEG DZIAŁALNOŚCI W TAJNYCH ORG. LAT 1945-1947 - szczegółowo

Ujawnienie? Nazwa organizacji, okres i zakres działania, przełożeni i uczestnicy. Aresztowania, więzienie, inne represje.

VIII. PRZEBIEG SŁUŻBY W LWP

Nazwa formacji, okres i miejsce służby, przydziały, demobilizacja.

IX. ŻYCIORYS POWOJENNY - stosunkowo krótko ujęty

Dalsze kształcenie się. Warunki rodzinne. Praca zawodowa i działalność społeczna. Wpływ służby wojskowej na życie powojenne. Przejście na emeryturę. Dalsza działalność społeczna. Jeżeli relacja dotyczy poległej lub zmarłej podać miejscowość i dokładną datę śmierci, okoliczności, miejsce pochówku, uczczenie pośmiertne.

Studia Nauk Społ. Ek. 48 r. i 50 r. S. 62 r. - mgr. 1978. Mł. Spółdzielca z brici. Szkoła Społ. i Nauk. Działalność Ek. i redaktor w Syg. Społ. 1978.

DOKUMENTACJA (oryginalna, skserowana lub do zwrotu)

1. Dokumenty i fotografie dotyczące przedwojennego pw i Kampanii Wrześniowej 1939 r.
2. Dokumenty, pamiątki i fotografie z okresu okupacji, działalności konspiracyjnej, służby zagranicznej, własne i członków konspiracji.
3. Dokumenty i fotografie z okresu konspiracji lat 1945-1947.
4. Wykaz literatury w której wzmiankuje się o służbie relatorki, o jej formacji wojskowej lub o jej komórce konspiracyjnej. Jeżeli relacja dotyczy wybitnej lub bohaterskiej kobiety-żołnierza podać wszystkie szczegóły umożliwiające opracowanie sylwetki - dla przewidywanego zbioru Sylwetek wybitnych kobiet-żołnierzy.

Dokumenty, pamiątki, fotografie, zas. i fot. z okresu w Ukrai. Historii Ruchu Ludowego w K-cie i w Samolubnym

m. in.: Trzeciemu nam będzie każdy próg - prace zbiorowe, moje oprec. Na Rpańskim Pierście. LSH. 11. 1940, 2. 507.

Karsawa 30. 8. 1999.

ŻBIETY W Pielonier

Relacje należy przysłać na adres:

Archiwum WSK przy Fundacji Archiwum Pomorskie Armii Krajowej
87-100 Toruń, ul. Wielkie Garbary 2, tel. 271-86

Do przesyłki należy dołączyć znaczek pocztowy na korespondencyjne poświadczenie jej odbioru przez Archiwum WSK oraz ewentualnie na konto: Wielkopolski Bank Kredytowy II Oddział w Toruniu, nr 10901506-4675-128-00-0 wpłacić dar przeznaczony na prace archiwalne.

Relatorki są proszone o wysłanie kopii relacji do Komisji Historycznej Kobiet Tow. Miłośników Historii, Rynek Starego Miasta 29/31, Warszawa

I/2. DOKUMENTY

- Metryka urodzenia i chrztu, Malice 1922, mps, rkps, kopia, k.1, s.1
- Świadectwo ślubu, 1946, mps, rkps, kopia, k.1, s.2
- Świadectwo ukończenia Studium Zagadnień Społ. i Gospodarczych WSiW Katolickiego Uniw. Lubelskiego, Lublin 1947, mps, rkps, oryg., k.1, s.3
- Zaświadczenie ukończenia kursu dla redaktorów wyławnictw, W-wa 1961, mps, rkps, oryg., k.1, s.4
- Dyplom ukończenia studiów SGPiS, W-wa 1962, mps, rkps, kopia, k.1, s.5
- Świadectwo odbycia zupeł. studiów pedag. na SGPiS, W-wa 1965, mps, rkps, kopia, k.1, s.6
- Wywóżnienie „Czerwony Różg” za udział w walce z okupantem, W-wa 1970, mps, rkps, kopia, k.1, s.7
- Powołanie na stanowisko profesora szkoły średniej, W-wa 1972, mps, rkps, kopia, k.1, s.8
- Legitymacja Nr 95-73-32 Urzęda kawalerskiego OOP, W-wa 1973, mps, rkps, kopia, k.1, s.9
- Nagroda I stopnia Ministra Oświaty i Wychowania, W-wa 1977, mps, rkps, kopia, k.1, s.10
- Legitymacja Nr 23891 „Medalu KEN”, W-wa 1980, mps, rkps, kopia, k.1, s.11
- Zaświadczenie o udziale w walce z okupantem niemieckim w szeregach BCh, W-wa 1986, mps, rkps, kopia, k.1, s.12
- Legitymacja Nr 01673/45/130/89 odznaki pamiątkowej BCh, mps, rkps, kopia, k.1, s.13

5/2-1

L. aktu 111.

Z r. 1 966.

Metryka urodzenia i Chrztu.

Wyciąg z ksiąg metrycznych rz.-kat. parafii Malice za rok 1 966.

Diecezja <u>Sandomierska</u>	Województwo <u>Świętokrzyskie</u>
Dekanat <u>Opotowski</u>	Powiat <u>Sandomierski</u>
Parafia <u>Malice</u>	Gmina <u>Sępnik</u>

Imię i nazwisko	Imiona rodziców	Miejsce urodzenia	Data urodzenia	Data Chrztu
<u>Marianus Goraj</u>	<u>Jan i Melanio Borkowstki</u>	<u>Pilanów</u>	<u>16 lipca</u>	<u>20 sierpnia</u>
			<u>1 966.</u>	

Urodzony roku: tysiąc dwieście dwudziestego drugiego

Zgodność wyciągu z oryginałem aktu stwierdzam własnoręcznym podpisem i przybiciem

pieczęci urzędowej Malice dnia 17 grudnia 1946 r.

Dr. Maria Wojcik

Proboszcz parafii Malice

Ld2.3883 WSK 02.

62.3983 NSK 02

I/2-3

3

STUDIUM ZAGADNIENÍ SPOŁECZNYCH I GOSPODARCZYCH WSI
Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego

Ś W I A D E C T W O

Pan i MARIA G O R A J O W N A
 urodzon a dn. 16 lipca 1922 roku w Pielaszowie woj. kieleckie
 odbył a przepisane studia w Katolickim Uniwersytecie Lubelskim w latach 1945/46
1946/47

i zdał a przepisane egzaminy:

na I roku

z encyklopedii gospodarstwa wiejskiego, z ekonomii społecznej, z historii wsi ogólnej, z historii wsi w Polsce, ze statystyki rolniczej, z geografii rolniczej, z zarysu prawa cywilnego, z prawa handlowego, z ustawodawstwa skarbowego, z polityki agrarnej, ze spółdzielczości ogólnej, z socjologii ogólnej, z księgowości ogólnej i spółdzielczej, z etyki zawodowej

z wynikiem ogólnym dobrym

na II roku

z handlu rolniczego, z towaroznawstwa rolniczego, z ekonomiki gospodarstw wiejskich wraz z księgowością rolniczą, z naukowej organizacji pracy, z socjologii wsi, z organizacji i gospodarki spółdzielczej na wsi, z ekonomii społecznej, z organizacji społecznej i gospodarczej wsi, z organizacji oświaty i kultury na wsi, ze sztuki ludowej, z przemysłu ludowego, z literatury ludowej, z higieny na wsi, z budownictwa wiejskiego, z samorządu terytorialnego i prawa samorządowego, z prawa administracyjnego rolniczego

z wynikiem ogólnym dobrym (prot. egz. z dn. 24. XI. 1947 r.)

Wobec tego p. MARIA G O R A J O W N A
 otrzymuje świadectwo, jako dowód ukończenia

STUDIUM ZAGADNIENÍ SPOŁECZNYCH I GOSPODARCZYCH WSI
Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego

Świadectwo niniejsze wydano na podstawie Statutu Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego (Dz. U. R. P. Min. W. R. i O. P. Nr 3 poz. 9 z roku 1939), oraz Statutu Studium Zagadnień Społecznych i Gospodarczych Wsi Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego, zatwierdzonego decyzją Ministerstwa Oświaty z dn. 3.IV.1946 r. (Pismo Ministerstwa Oświaty z dn. 19.II.1946 r. Nr IV-1158/46).

Lublin, dn. 26 listopada 19 47 r.

L. 1/st.

Wobec tego p. MARIA G O R A J Ó W N A
otrzymuje świadectwo, jako dowód ukończenia

STUDIUM ZAGADNIEŃ SPOŁECZNYCH I GOSPODARCZYCH WSI
Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego

Świadectwo niniejsze wydano na podstawie Statutu Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego (Dz. U. R. P. Min. W. R. i O. P. Nr 3 poz. 9 z roku 1939), oraz Statutu Studium Zagadnień Społecznych i Gospodarczych Wsi Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego, zatwierdzonego decyzją Ministerstwa Oświaty z dn. 3.IV.1946 r. (Pismo Ministerstwa Oświaty z dn. 19.II.1946 r. Nr IV-1158/46).

Lublin, dn. 26 listopada 1947 r.

L. 1/st.

M. P.

(-) Czesław Strzeszewski
DYREKTOR

(-) wz. Z. Papierkowski
REKTOR

za zgodność z oryginałem
Lublin dn. 26.XI.1947 r.

M. Blinche
Sekretarz kancelarii

L.dz. 3883 MST 02

I/2-4

POLSKIE TOWARZYSTWO WYDAWCÓW KSIĄZEK

Z A Ś W I A D C Z E N I E

Ob. **Maria Drozdowicz**
ukończył(a) kurs dla starszych asystentów i redaktorów wydawnictw książkowych. Program kursu, zatwierdzony przez Ministerstwo Kultury i Sztuki, obejmował 65 godzin wykładów i obserwacji pracy w drukarni z zakresu

Techniki i technologii produkcji poligraficznej

Współpracy wydawnictwa z drukarnią

Wybranych zagadnień polityki wydawniczej.

Przeprowadzony egzamin wykazał opanowanie materiału w stopniu wymaganym od pracowników redakcyjnych wydawnictw książkowych.

Przewodniczący
Komisji Egzaminacyjnej

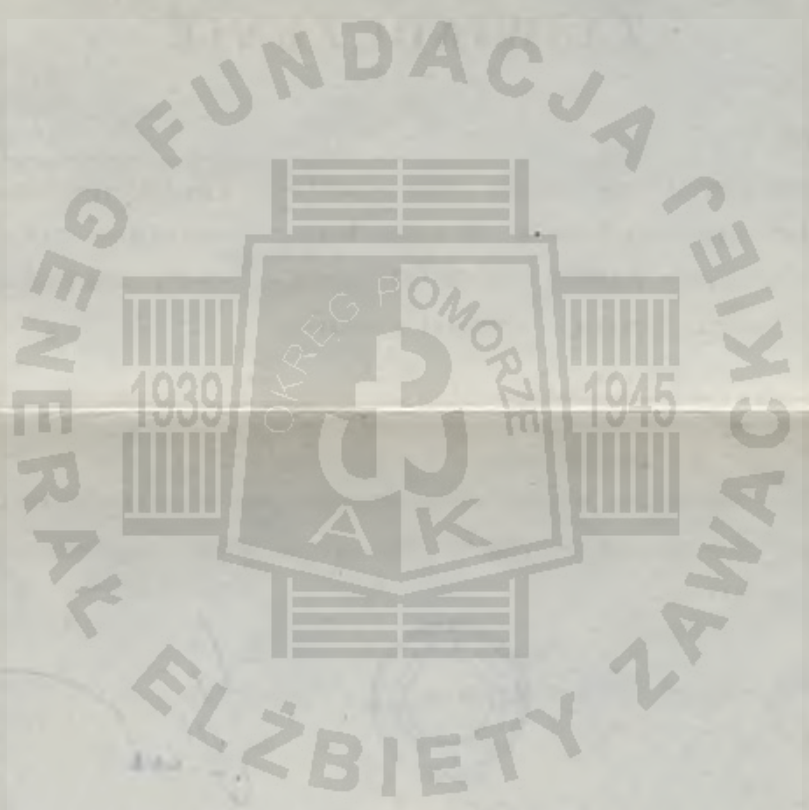
Przewodniczący P.T.W.K.

Kierownik kursu
Melwini

Warszawa, dnia 26 stycznia 1961 roku.

STANISŁAW WŁADYŚLAW OGIŃSKI

1944

C.d. 3833 WSK 02

1/2-5

ODPIS

SZKOŁA GŁÓWNA PLANOWANIA I STATYSTYKI W WARSZAWIE

**DYPLOM
UKOŃCZENIA STUDIÓW WYŻSZYCH**

.....
Maria Drozdowicz

urodzona dnia 16 lipca 1922 r.

w Pielaszowie

odbyła studia na Wydziale Handlu

w latach 1956/57 - 1961/62

przedstawiła pracę magisterską na temat: Chłodnictwo w obrocie
owocami i warzywami letnimi.

.....
ocenioną jako bardzo dobrą

i po złożeniu egzaminu magisterskiego z wynikiem dobrym

uzyskała w dniu 29 III 1962 r. niniejszy dyplom

.....
magistra ekonomii

ProRektor
/-/Prof.dr E.Dąbrowski

Dziekan
/-/ Doc.dr Z.Kossut

Nr 538/H/mgr

WARSZAWA, dnia 31 III 1962 r.

Zgodność niniejszego odpisu z oryginałem stwierdzam

za *J. Drozdowicz*
Kier. Sekretariatu Szkoły

WARSZAWA, dnia 13 IV 1962 r.

1/2-6

Szkoła Główna Planowania i Statystyki

Nazwa szkoły

w Warszawie

ŚWIADECTWO

Ob. Mgr Maria Drozdowicz

urodzona dnia 16 lipca 1922 roku

w Pielaszenie pow. sandomierski

po uzyskaniu dyplomu Nr 538/H/mgr ukończenia studiów

w Szkołe Głównej Planowania i Statystyki w Warszawie

Nazwa szkoły

w dniu 29 marca 1962 r. oraz po odbyciu

~~z równoległe~~ uzupełniających studiów pedagogicznych i złożeniu egzaminów z:

- pedagogiki
- psychologii pedagogicznej
- metodyki nauczania przedmiotów ekonomicznych

uzyskał przygotowanie do nauczania przedmiotów ekonomicznych w szkołach zawodowych.

Rektor

Dziekan

Nr 181

Warszawa, dnia 15 XII 1965 r.

I/2-7

W XXV ROCZNICĘ
wyzwolenia Kraju
i zwycięstwa nad faszyzmem

Warszawski Komitet
Zjednoczonego
Stronnictwa Ludowego

wyróżnia

Kol. *Maria Drozdowicz - Goraj*

„CZERWONĄ RÓŻĄ”

za udział w walce z okupantem

Przewodnicząca
Komisji Kobiet

Bucholc
(J. BUCHOŁC)

Prezes

Panasiek
(S. PANASIUK)

8. III. 1940 r.

l.dz. 3993 NSK D2.

KURATOR OKRĘGU SZKOLNEGO
m. st. Warszawy

1/2-8
Nr 0.VI-60e-2/1460/72

Obywatelka

mgr Maria DROZDOWICZ

nauczycielka dyplomowana

Liceum Ekonomicznego Zaocznego Nr 2

w Warszawie,

Na podstawie art. 10 ust. 3 ustawy — Karta praw i obowiązków nauczyciela (Dz. U. z 1972 r. Nr 16, poz. 114), powołuję Obywatelkę z dniem 1 września 1972 na stanowisko PROFESORA SZKOŁY ŚREDNIEJ

Wiesław Kulmiński
Mgr WIESŁAW KULMIŃSKI

m.p.

Warszawa, dnia 1 września 1972 r.

I/2-9

POLSKA RZECZPOSPOLITA
LUDOWA

LEGITYMACJA

Nr 95-73-32

WARSZAWA

dn. 22 lutego 1973 r.

UCHWAŁA RADY PAŃSTWA

z dnia 22 lutego 1973 r.

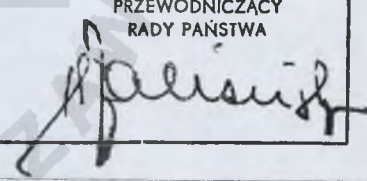
odznaczony (a) został (a)

Ob. DROZDZOWICZ

Maria c. Jana

KRZYŻEM KAWALERSKIM
ORDERU ODRODZENIA POLSKI

PRZEWODNICZACY
RADY PAŃSTWA

L.dz. 3993 WSK 02.

MINISTER OŚWIATY I WYCHOWANIA

ZA OSIĄGNIĘCIA W PRACY
DYDAKTYCZNEJ I WYCHOWAWCZEJ

PRYZNAJĘ

Prof. **MARII PROZDOWICZ**

NAGRODĘ DRUGIEGO STOPNIA

JERZY KUBERSKI

WARSZAWA, 1977 r.

MINISTERSTWO
OŚWIATY I WYCHOWANIA

LEGITYMACJA Nr 23891

Nadaje Ob. Marti

DROZDOWICZ

urodzonemu(ej) dnia 16 lipca 1922 r.

za zasługi dla oświaty i wychowania

„MEDAL KOMISJI EDUKACJI NARODOWEJ”

m.p.

[Signature]
Minister
Oświaty i Wychowania

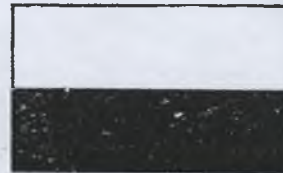
Warszawa, dnia 28 sierpnia 1980 r.

BATALIONY CHŁOPSKIE I/2-12

W P

„Idziemy jak pęd przeznaczenia
głos Ziemi pobudkę nam gra!
idziemy na rozkaz sumienia -
żelazne kompanie B.Ch.!”

aut. Z. Solarzowa ps „Sym”
(wyjątek z hymnu BCH.)

ZAŚWIADCZENIE

Niniejszym zaświadczam, że **Maria Drozdowicz**
ps „**Bronka**” ^{„córka Jana”} _{syn} ur. dnia **16.07.1922**
w **Pielaszowie** pow **Sandomierz**
brała czynny udział w walce z okupantem niemieckim w szeregach
Batalionów Chłopskich na terenie **Okregu III (Kielce)**
w latach 1940 - 1945.

Za dzielność, poświęcenie i ofiarną walkę w obronie Ojczyzny -
Rozkazem Nr. 5/Pers. Komendy Głównej Batalionów Chłopskich
z dnia 30 maja 1944 roku została odznaczona **Złotym**
Krzyżem Zasługi z Mieczami.

Warszawa, 20 czerwca 1986 r.

F. Kamiński
gen. bryg. Franciszek Kamiński
Komendant Główny
Batalionów Chłopskich

L.dz. 3983 WSK 02.

1/2-13

**ODZNAKA PAMIĄTKOWA
BATALIONÓW CHŁOPSKICH**

LEGITYMACJA
Nr 01673/45/130/89

IMIE **Maria**

NAZWISKO **Drozdowicz**

IMIĘ OJCA **Jan**

PSEUDONIMY **Opatów**

OKRĘG BCh **Bronka**

Krajowa Komenda
ds. b. Żołnierzy BCh
przy NK ZSL

Przewodniczący
Kapituły

Komendant Główny BCh
gen. Franciszek Kamiński

333 WSIC 02.

II MATERIAŁY WZUPŁEŃIAJĄCE RELACJE

- M. Gowajdowa-Drozdowiczowa „Bronka”, z działalności konspiracyjnej Ludowego Związku Kobiet, „Zeszyty Sandomierskie” 2002/15, ksero, k. 2, s. 1-4

czerwiec 2002 r.

Maria Gorajówna-Drozdowiczowa „Bronka”

Wpłynęło dnia 8.11
z 399.3 456 1002

Z DZIAŁALNOŚCI KONSPIRACYJNEJ LUDOWEGO ZWIĄZKU KOBIEC

Wies polska wniosła poważny, niepodważalny wkład w walkę z okupantem podczas II wojny światowej. Kobiety wiejskie brały w tej walce, od początku konspiracji, tj. od 1940 r., aktywny udział — zwłaszcza w łączności i kolportażu¹.

W ramach Ruchu Ludowego, który w konspiracji przyjął kryptonim „Roch”, tworzone było konspiracyjne wojsko — Bataliony Chłopskie. Pod koniec okupacji liczyły one w skali kraju ok. 160 tys.²

W 1942 r. powstała organizacja kobieca — Ludowy Związek Kobiet. Jej liczebność jest określana na ok. 20 tys. członkiń³. W zakres siedmiu wydziałów LZK wchodziła m.in. problematyka: łączności, kolportażu, kształcenia, wychowania, zdrowia — w tym służba sanitarna — Zielony Krzyż.

Na czele Zielonego Krzyża stał dyr. Szpitala Czerwonego Krzyża w Warszawie prof. dr Henryk Gnoiński (1891–1946), „Profesor”, jednocześnie członek Komendy Głównej BCh⁴. W pełnym okresie rozwoju, tj. w 1944 r., Zielony Krzyż liczył w skali kraju ok. 8 tys. zorganizowanych dziewcząt i kobiet⁵.

powiatowej. W skład „Powiśla” wchodziły gminy: Ożarów, Czyżów Szlachecki, Lasocin i Julianów. Na tym terenie było nas zorganizowanych ok. 200 członkiń⁶.

Sobótka, w rodzinie Pragów, wiosna 1943 r. W środku dwie organizatorki LZK, z prawej Zofia Praga-Woźniakowa i Regina Woźniak-Pragowa, trzyma na ręku Jacka Pragę, który obecnie jest pracownikiem naukowym w Wojskowym Instytucie Historycznym w Warszawie (płk mgr. Jacek Praga, Bitwa I Brygady Legionów pod Konarami, ZS 1995, nr 3)

„Doktor Anka” w rodzinie Gorajów, marzec 1943 r. W środku dr Helena Wolf, z prawej Melania Gorajowa, obok Henryk Gomuła, z lewej bechowcy Ludwik Goraj „Zryw” i Zygmunt Wolski; na przedzie Basia Gorajówna

Prac konspiracyjnych nie dzieliła granica sąsiadujących powiatów. Wręcz przeciwnie — w omawianym zakresie (jak również w tajnym nauczaniu) — trwała bliska współpraca między powiatami opatowskim i sandomierskim.

W organizowanie kobiet i dziewcząt w obydwu tych powiatach wiele starań i wysiłku włożyła „Mirka” — Maria Mirosława Chadaj-Zwiejska (1918–1995), inż. rolnik, pedagog, członkini komórki wojewódzkiej LZK⁷. Wraz z mężem, Władysławem Zwiejskim, organizatorem i komendantem obwodu BCh, po wojnie kawalerem orderu VM, mieszkała na terenie pow. opatowskiego i z tego tytułu teren ten był jej szczególnie bliski⁸. Przemierzała pieszo obydwie nasze powiaty, jak również inne powiaty woj. kieleckiego, z plecakiem, w którym obok osobistych drobiazgów były woreczki z kaszami, a między podwójnym dnem plecaka prasa i inne materiały konspiracyjne.

W tym opracowaniu zajmę się głównie działalnością Zielonego Krzyża na przykładzie terenu z którego pochodzę, w którym moi rodzice byli działaczami Ruchu Ludowego jeszcze w okresie międzywojennym. W czasie zaś okupacji troje nas, wtedy dorastających, włączyło się zwłaszcza w pracę terenową. Mnie powierzono organizację LZK i ZK w rejonie „Powiśla” pow. opatowskiego i z tego tytułu należałam do komórki

Odpowiadając na potrzeby BCh Ludowy Związek Kobiet podjął w 1943 r. szeroko zakrojoną akcję kursów przygotowania sanitarnego. Przeprowadzane były w domach członkiń LZK, w placówkach PCK, w obiektach spółdzielni. W pracy

¹ Praca zbiorowa z przedmową prof. Józefa Chałasińskiego, *Kobieta Ruchu Ludowego w tworzeniu kultury i w walce z najeźdźcą. Twierdzą nam będzie każdy próg*, LSW, II wyd. popr., Warszawa 1970, s. 598.

² Janusz Gmitruk, *Bataliony Chłopskie 1940–1945*. Biblioteka Muzeum Historii Polskiego Ruchu Ludowego. Warszawa 2000, s. 168.

³ *W kolportażu i łączności Komendy Głównej Batalionów Chłopskich. Wspomnienia*, zespół redakcyjny: Maria Biernacka, Eugenia Łysiowa-Jagiello, Henryka Kamińska, LSW, Warszawa 1982, s. 395.

⁴ *Słownik biograficzny działaczy Ruchu Ludowego*, LSW, Warszawa 1989, s. 124.

⁵ Janusz Gmitruk, *Bataliony Chłopskie...*, s. 168.

⁶ *Kobieta Ruchu Ludowego...*, s. 598.

⁷ Maria Mirosława Chadaj-Zwiejska, *Kalendarz życia i działalności*, w opracowaniu Władysława Zwiejskiego, Pastęk 1995, s. 72 plus aneksy.

⁸ Władysław Zwiejski „Jaruga”, *Walczyli w Chłopskich Batalionach. Z dziejów podziemnego Ruchu Ludowego w obwodzie opatowskim (1939–1944)*, LSW, Warszawa 1964, s. 339.

Sadowie, pow. Opatów, zdjęcie z kursu sanitarnego LZK, prowadzonego w sali Domu Ludowego w listopadzie 1943 r. przez „Doktor Ankę”

terenowej chroniły nas często legitymacje pracownic spółdzielni, a ja poruszałam się z legitymacją pracownicy w szkółce drzewek owocowych u ojca. Kursy przeprowadzali miejscowi lub przyjezdni lekarze, felczerzy, dyplomowane pielęgniarki.

W gminie Ożarów pierwsze kursy sanitarne ok. połowy 1943 r. przeprowadzał Leon Mazurkiewicz (1920–1977) z Grochocic, studiujący tajnie medycynę w Warszawie, a w latach powojennych oddany ludziom lekarz w Ożarowie⁹. Jednym z nich był kurs w Jakubowicach, w domu Andryków. Kurs ukończyły: Kazimiera Andrykówna, Irena Kantorówna, Stefania Chodurska i Władysława Nowakówna z Binkowic. Zakończenie kursu odbyło się w domu rodziców Kazimierzy. Dom ten był ostoją konspiracji, ponieważ wszyscy członkowie rodziny byli zaangażowani w pracę podziemną.

Bukowa, gm. Osiek, pow. Sandomierz, zima 1943–1944. Zakończenie kursu sanitarnego u Gawlaków, w środku „Doktor Anka”

Najliczniejszy był kurs w Sobótce, przeprowadzany przezważnie w domu Pragów — znanych działaczy Ruchu Ludowego. Czasem, dla bezpieczeństwa, zajęcia odbywały się w innych domach. Szkolenie trwało tydzień. Przeprowadzał je przeważnie felczer Ignacy Suszyzna. Kurs ukończyły prawie

⁹ Marcin Kwieciński, *Ożarowski słownik biograficzny. Mazurkiewicz Leon, „Ożarów”, samorządowe pismo społeczno-kulturalne, grudzień 2000.*

wszystkie członkinie, a było ich ponad 20. Wśród nich była Zofia Praga, główna organizatorka LZK w Sobótce, Stanisława Listopadówna, Helena i Franciszka Bieleckie, Ludmiła Opałkówna, Janina i Kazimiera Zdybiówny, Genowefa Siwówówna i Zofia Mazurówna. Część dziewcząt przeszła również zapoznanie i przeszkolenie z bronią.

Duży wkład w upowszechnianie wiedzy sanitarnej i higieny na wsi w pow. opatowskim i sandomierskim przypadł w udziale dr Helenie Wolf „Doktor Ance”. Zagrożona, „spalona” w Warszawie, znalazła schronienie w tej części woj. kieleckiego. „Mirka” skierowała ją w obręb obydwu naszych powiatów. W pow. opatowskim zatrzymała się m.in. u moich rodziców, a w pow. sandomierskim w Śniekoczach u Anny Szczurówny-Kurkiewiczowej (1916–2000) „Wiochny”, nauczycielki, przewodniczącej LZK na powiat.

„Doktor Anka” nie tylko szkoliła nas jako sanitariuszki, lecz również leczyła rannych bechowców i okoliczną ludność. Przebywając w domu moich rodziców otoczyła opieką sąsiada Henryka Gomułę, który w 1939 r. — jako żołnierz Korpusu Obrony Pogranicza — dostał się do niewoli. Bity był dotkliwie za to, że nie chciał zdjąć munduru. Został skierowany na roboty do Niemiec. Wskutek bicia i złych warunków w niewoli zapadł na gruźlicę. Ze szpitala, z dziurą w płucach, został odesłany do domu. Czyniliśmy starania o uratowanie go. „Doktor Anka” postarała się o odpowiednie leki, nauczyła mnie robić zastrzyki dożylnie; niestety, nie udało się Henryka uratować.

Winieta konspiracyjnego czasopisma „Żywia” — organu LZK

Równocześnie ze szkoleniem sanitarnym zaczęłyśmy gromadzić we własnym zakresie — jakże trudne wówczas do zdobycia — środki i materiały opatrunkowe. Na materiały opatrunkowe przydatna była podniszczona biała bielizna pościelowa. Po upraniu i wygotowaniu przygotowywałyśmy bandaże. Część z nich poddawaliśmy dodatkowo wyjałowieniu. Przystąpiłyśmy też do kompletowania apteczek i sanitarnych toreb połowych. W pracach tych pomagały nam młodsze dziewczęta, które dopiero przygotowywały się do organizacji, lecz przydatne były w kolportażu i łączności. Na wiosnę 1944 r. Leon Mazurkiewicz przeszkolił je w zakresie podstaw wiedzy sanitarnej, a Ludwik Goraj „Zryw”, uczestnik tajnej szkoły podchorążych, zorganizowanej przez kpt. Stanisława Mazurkiewicza (1908–1944) z Grochocic¹⁰, zapoznał je z bronią i jej użyciem. Do tej grupy należały dziewczęta: Adela Mazurówna, Aniela Gorajówna, Helena Stawiarska, Janina Bińczakówna i Wanda Siudakówna.

Wiedzę z zakresu ratownictwa czerpałyśmy również z naszego czasopisma — miesięcznika ŻYWIA — organu LZK, kolportowanego z inną konspiracyjną prasą. Ostatni numer, jaki mam w zbiorach, to nr 17 z marca 1944 r.

Jednak wszystkie te inicjatywy nie zaspokajały w pełni rosnących potrzeb BCh. A chodziło ponadto o podnoszenie

¹⁰ Maria Drozdowiczowa, *Zostaną w naszej pamięci*, Sandomierz–Opatów 2000, s. 39.

SZPITAL UJAZDOWSKI

ul. Świdowska 46,
Warszawa, dn. 8.VI.1944 r.

PRZEPUSTKA

dla p. GORAJOWY Marii - która na prośbę
wstąpiła na teren Szpitala jako odbywająca praktykę
pielęgniarską.

Ważna do dnia 18 lipca 1944 r.

DYREKTOR SZPITALA
[Signature]
[Signature]

Przepustka pozwalająca na wstęp na teren Szpitala Ujazdowskiego,
czerwiec-lipiec 1944 r.

ogólnej higieny na wsi. Dlatego centrala LZK podjęła jedne tego rodzaju przedsięwzięcie organizacyjne w owych czasach — przeszkolenie centralne instruktorek Zielonego Krzyża, które umiałyby lepiej organizować i prowadzić pracę terenową.

Wezwano więc do Warszawy z różnych stron Polski ponad 30 dziewcząt, na kurs zorganizowany dla nas przez Szpital Maltański w okresie od 5 czerwca do 10 lipca 1944 r. „pod przykrywką” Kursu Obrony Przeciwlotniczej. Szkoliłyśmy się niby jako sanitariuszki blokowe.

Z pow. opatowskiego byłyśmy we dwie z Izabelą Faliżewską z Nikisiałki. Zakwaterowano nas po jednej lub dwie w różnych punktach Warszawy lub pod Warszawą. Organizacyjne łamigłówki z tym związane pokonywała z całym poświęceniem Hanna Chorążyna (1914–1999) „Hanka” z centrali LZK, biolog, pedagog, po wojnie pracownik naukowy, sądzona i więziona za PSL i LZK¹¹.

Wykłady odbywały się przeważnie w Szpitalu Maltańskim. Na praktyki szpitalne i ambulatoryjne byłyśmy skierowane do innych szpitali. Mnie skierowano do Szpitala Ujazdowskiego.

Od czasu do czasu, w chwilach wolnych od zajęć, byłyśmy angażowane do prac konspiracyjnych, np. do kompletowania apteczek (odbywało się to na ul. Lwowskiej 11), które po skończeniu kursu zabierałyśmy do swojego terenu. Czasem, wieczorami, na tajnych spotkaniach, słuchałyśmy wykładów na tematy ideowo-polityczne.

Atmosfera ciągłego niebezpieczeństwa, możliwości „wpadki”, łapanek ulicznych (działo się to przecież tuż przed wybuchem Powstania Warszawskiego) — wszystko to było dla nas, dziewcząt wiejskich, nie obeznanym z dużym miastem, niemałą próbą charakteru; tak zresztą jak i to pierwsze bezpośrednie zetknięcie z niełatwym zawodem sanitariuszki.

Warszawa, dn. 10 lipca 1944 r.

Przepustka

GOZAJOWA Maria

ukończona teoretyczny kurs dla sanitariuszek blokowych C.P.L.

organizowany przez Szpital Maltański w okresie od 5-VI - 10-VII r.b.

Dyrektor Szpitala
[Signature]
Dr. J. [Signature]

Zaświadczenie ukończenia kursu dla sanitariuszek blokowych
w Szpitalu Maltańskim, lipiec 1944 r.

W tym trudnym dla nas czasie było jednak wiele chwil miłych, budujących, które zapadły głęboko w pamięć. Zaznałyśmy wiele troski, życzliwości, dobrej rady, opieki i serdeczności nie tylko od naszych ofiarnych, niezapomnianych zwierzchniczek z organizacji, lecz również ze strony lekarzy-wykładowców, naszych zwierzchniczek w toku praktyk szpitalnych. Zatrzeszczono się o naszą kondycję fizyczną (jakże często byłyśmy wyczerpane i zmęczone...). Ludzie dzielili się z nami tym co mieli, lecz jakże trudne było wówczas dla ludności miast np. zdobywanie żywności... W Szpitalu Maltańskim poddano nas badaniom lekarskim, m.in. badaniu krwi, prześwietleniu. Udzielano porad i pomocy. Pamiętam, że leczyłam bezpłatnie zęby (było to w jednej z kamienic przy ul. Mokotowskiej w pobliżu placu Trzech Krzyży). Życzliwa nam dentystka, członek AK, nie tylko leczyła nam zęby, ale dodawała otuchy i zaopatrywała niekiedy w jakże potrzebne wówczas, a trudne dla nas do osiągnięcia, białe fartuchy...

Do niezapomnianych chwil zaliczam uroczyste zakończenie kursu. Nastąpiło ono po egzaminie i otrzymaniu zaświadczeń ze Szpitala Maltańskiego. Schronienia na tę uroczystość udzieliła nam pod dachem swojej szkoły przy ul. Marszałkowskiej 122 dr filozofii Władysława Hoszowska (1893–1970), która w centrali LZK prowadziła Wydział Kształcenia Kobiet, po wojnie zasłużony działacz i pracownik naukowy w spółdzielczości.

UWAGA!

Już zaczęły się zbiorowe wędrowki ludzi, uciekających przed następującym coraz bliżej frontem.

W Lubelszczyźnie na stacjach roi się od uciekinierów, biwakujących na stacjach, jadących na zachód bez określonego kierunku. Ludziom tym trzeba nieść pomoc.

Wzywamy wszystkie kobiety, do których pismo dotrze, wszystkich zorganizowanych chłopów, do wszczęcia natychmiastowej akcji pomocy ludności wysiedlonej i uciekającej przed frontem.

W szczególności wzywamy do:

1. ułatwiania przejeżdżającym nabywania artykułów pierwszej potrzeby (gorące jadlo przede wszystkim),
2. zorganizowania doraźnej opieki nad dziećmi i chorymi,
3. dostarczania żywności tym, którzy nie mogą jej nabyć a chcą jeść dalej,
4. zainteresowania się trasą uciekających: tych którzy jadą na niewiadome, bez określonego celu — zatrzymywać, skierowywać do wsi odległych od uczęszczanych traktów i tam rozłożyć nad nimi serdeczną opiekę,
5. pilnego baczenia czy nie tulają się już bezdomne dzieci bez opieki i przydziału, zatrzymywać je i przyjmować do rodzin,
6. przeciwdziałania ewentualnemu paskarstwu i podbijaniu cen na środki żywności.

Akcję tę trzeba zacząć natychmiast. Energiczna pomoc i serdeczne, braterskie ustosunkowanie się do wszystkich potrzebujących, to najpierwsze wskazanie.

Szczegółowy akcji każda wieś, każda gmina opracuje sama, w zależności od potrzeb i swoich możliwości.

➔ RATUJCIE

Apel w 15 numerze ŻYWII ze stycznia 1944 r.

Wyposażone w apteczki, szablony do przygotowywania opasek BCh, wyruszyły koleżanki do swoich domów. Kilku z nas zaproponowano jeszcze praktyki przedłużone o dwa tygodnie. W końcu lipca, w atmosferze narastającego napięcia i chaosu, rwącym się już transportem, udało się i mnie dotrzeć z dwoma dużymi paczkami zawierającymi apteczki, do stacji Jakubowice. Jedną z nich zostawiłam w pobliżu stacji u Chodurskich, którzy mieli młyn. Z naszą konspiracją czuliśmy się tam pewni, ponieważ ojciec Stefy Chodurskiej — sanitariuszki

¹¹ Barbara Matusowa „Kwiatkowska”, *Na partyzancki poszły bój... 1939–1945. Pamięci wszystkich poległych i pomordowanych członkini Ludowego Związku Kobiet i sanitariuszek Zielonego Krzyża*, opracowała Stanisława Młodziejewicz-Warowna. LSW, Warszawa 1968, s. 445.

II-4

ZK — był legionistą. Niebawem, bo w sierpniu 1944 r., moja Ziemia Rodzinna stała się terenem zażartych walk w ramach ofensywy na Przyczółku Sandomierskim. Uległy zniszczeniu całe wsie. Stacja Jakubowice została rozbita. Trzy razy przesuwano się w mojej wsi linia frontu. Ludność cywilna ginęła od bomb, kul i chorób.

Jakże w tym czasie okazały się przydatne wiadomości, umiejętności i środki sanitarne, które były w naszej dyspozycji!... Koleżanki, sanitariuszki Zielonego Krzyża, dzielnie usiłowały sprostać swoim zadaniom w najtrudniejszych sytuacjach. Między innymi pomagały z Leonem Mazurkiewiczem doktorowi Kazimierzowi Zabrzeskemu (1915–1985), wysiedlonemu z całą rodziną w 1940 r. z Poznania, w zorganizowaniu szpitala polowego w Śmiłowie. Zdobywały żywność dla ludzi tam ratowanych, a było niekiedy rannych po parę osób z rodziny. Pomagały w przewożeniu cięższych rannych do szpitala w Ostrowcu Świętokrzyskim, ratowały łżej rannych i chorych.

Po wysiedleniu nas z pasa przyfrontowego, podczas wyjątkowo srogiej zimy 1944/1945, niszczyły nas niedostatek, ciężkie choroby i epidemie. Spustoszenie siał dur brzuszny. I z tymi problemami też usiłowałyśmy radzić sobie na miarę naszych możliwości.

Styczeń 1945 r. Powrót na ruiny i zliszcza... Ten nowy etap był też pełen trudu i niebezpieczeństw. Ludzie ginęli od min lub stawali się kalekami. I w tych okolicznościach okazywało się jak dla naszego środowiska wiejskiego była przydatna wiedza — ta sanitarna również — zdobyta konspiracyjnie.

Po wojnie, w sierpniu 1945 r., Ludowy Związek Kobiet został wpisany do rejestru stowarzyszeń. Wznowiły działalność jego struktury terenowe. Lecz już w listopadzie 1945 r.

został zdelegalizowany. Wkrótce rozpoczęły się ciężkie represje przeciwko działaczkom tej organizacji — procesy i więzienia¹².

¹² Janusz Gmitruk, *Bataliony Chłopskie...*, s. 168.

Maria
Gorajówna-Drozdowiczowa
ps. „Bronka”
Fot. z lat 50. XX w.

Autorka urodziła się w 1922 r. w Pielszowie, pow. Sandomierz, w rodzinie chłopskiej z tradycjami w dziedzinie ogrodnictwa. Od 1925 r. rodzice, Melania i Jan Gorajowie, zamieszkali w Kol. Janowice (obecnie Grochocice), pow. Opatów. Obydwoje byli aktywnymi działaczami Ruchu Ludowego. Ukończyła w 1939 r. w Sandomierzu 4 klasy Prywatnego Gimnazjum im Marii z Bilewiczów Piłsudskiej (w tym czasie należała do harcerstwa), w 1943 r. w tajnym nauczaniu tzw. dużą maturę typu humanistycznego, w 1945 r. wakacyjny kurs dla nauczycieli szkół spółdzielczych, następnie Studium Nauk Społeczno-Ekonomicznych na KUL (w tym czasie należała do akademickiego Związku Młodzieży Wiejskiej „Wici”), Studium Pedagogiczne, kurs dla redaktorów oraz na SGPiS Wydział Handlu uzyskując tytuł mgr. Główne odcinki pracy zawodowej: nauczyciel w Gimnazjum Spółdzielczym dla Dorosłych na Lubelszczyźnie, redaktor w Zakładach Wydawnictw Spółdzielczych w Warszawie, i na koniec pedagog — prof. szkoły średniej w Warszawie. Ważniejsze publikacje: wraz z mężem Michałem Drozdowiczem (1908–1979) cztery wydania branżowego podręcznika *Towaroznawstwo i obrót płodami ogrodnictwa*. Obecnie, na emeryturze, opracowała biografię męża, kontuuje wraz z siostrą, polonistką, Anielą Ożdżyńską rodzinny cykl wydawniczy (por. „ZS” 2001. nr 14), publikuje artykuły w pismach społeczno-kulturalnych („Ożarów”, „List do Pani”, „Sandomierzanin”).

Z OSTATNIEJ CHWILI

ZEBRANIE SPRAWOZDAWCZO-WYBORCZE TOWARZYSTWA NAUKOWEGO SANDOMIERSKIEGO

8 czerwca 2002 r. w Zamku Królewskim w Sandomierzu odbyło się Walne Zebranie Towarzystwa Naukowego Sandomierskiego, poświęcone podsumowaniu kolejnych czterech lat działalności (poprzednie zebranie sprawozdawczo-wyborcze miało miejsce 23 maja 1998 r.) oraz wyborowi władz na kolejną, czteroletnią kadencję. Spotkaniu, które otworzyła dr Maria Bęc, prezes TNS, nader sprawnie przewodniczył prof. dr hab. Andrzej Buko, pierwszy prezes TNS. Zostały złożone stosowne sprawozdania z działalności Zarządu TNS (Maria Bęc), Sekcji Humanistycznej (ks. Wiesław Wilk), Sekcji Wydawniczej (Krzysztof Burek), sprawozdanie finansowe (Waldemar Białousz), Komisji Rewizyjnej (Piotr Sławiński), Sądu Koleżeńskiego (Adam F. Baran); zabrakło sprawozdania z działalności Sekcji Przyrodniczo-Matematycznej, na zebranie nie przybył jej przewodniczący, prof. dr hab. Tadeusz Puszkarski.

Chwilą ciszy uczczono pamięć zmarłych w ciągu czterech minionych lat członków

TNS: prof. dr. hab. Aleksandra Gieysztorą, prof. dr. hab. Bolesława Górnickiego, prof. dr. hab. Jana Jarosza, prof. dr. hab. Bogusława Sałaty, dr. Andrzeja Zakrzewskiego.

Powołano Sekcję Etnograficzną; potrzebę taką uzasadniła szeroko i interesująco mgr Irena Godyń. Dyskusję zdominowały zagadnienia relacji między TNS a Wyższą Szkołą Humanistyczno-Przyrodniczą; zgodnie postulowano pogłębienie współpracy i wzajemnych związków, co powinno również znaleźć odbicie w składzie nowego Zarządu TNS (Maria Bęc, Andrzej Buko, Krzysztof Burek, Zdzisława Królikowska, Zbigniew Puławski, Ryszard Tokarski); mówiono o potrzebie założenia strony internetowej TNS (Adam F. Baran), konieczności podwyższenia składek członkowskich (Z. Królikowska), włączeniu się TNS w Festiwal Nauki Kieleckiej (Michał Kosztołowicz), o podjęciu przez TNS — to zamysł zgłoszony przez śp. prof. Aleksandra Gieysztorę na zebraniu założycielskim TNS w dniu 16 grudnia 1993 r. — prac nad przygotowaniem *Słownika biograficznego Sandomierszczyzny* (Krzysztof Burek).

Prezesem TNS została ponownie wybrana dr Maria Bęc (głosowało 39 osób —

otrzymała 37 głosów). Wybrano również Zarząd TNS (w wyborach wzięło udział 36 osób) w składzie:

- prof. dr hab. Ryszard Tokarski, wiceprezes — 35 głosów,
- ks. dr Wiesław Wilk, przewodniczący Sekcji Humanistycznej — 36 głosów,
- dr inż. Janusz Suszyna, przewodniczący Sekcji Przyrodniczo-Matematycznej — 34 głosy,
- mgr Krzysztof Burek, przewodniczący Sekcji Wydawniczej — 35 głosów,
- dr inż. Ewa Kondek, sekretarz — 32 głosy,
- mgr Jan Hajduk, skarbnik — 33 głosy.

Czworo spośród nowo wybranych członków Zarządu (J. Hajduk, E. Kondek, R. Tokarski, J. Suszyna) związanych jest pracą zawodową z Wyższą Szkołą Humanistyczno-Przyrodniczą.

Dokonano również wyboru Komisji Rewizyjnej: dr Marian Dojka, mgr Maciej Dynkowski, mgr Wiesław Warzecha i Sąd Koleżeński: dr med. Aleksander Bęc, mgr Henryk Zygmunt Bażant, prof. dr hab. Tadeusz Kęsik. W następnym numerze „ZS” opublikujemy dokumentację zebrania sprawozdawczo-wyborczego.

(kb)

IV.

KORRESPONDENCJA z FAPAK

FUNDACJA
Archiwum Pomorskie Armii Krajowej
ul. W. Czerwony 2, tel. 65-22-180
87-100 TORUŃ

MEMORIAŁ
General Marii Wittek

L. dz. 4892 WSK02

Toruń 3 XII 2002 r.

Pani Maria Drozdowicz

01-592 Warszawa

Szanowna Pani,

Dziękuję za list i przesłanie materiałów dotyczących Pani osoby (listę załączam). Zostały dołączone do Pani teczki osobowej (nr 2010/WSK) stanowiąc jej cenne uzupełnienie. Mam nadzieję, że w przyszłości będzie możliwe opracowanie przez Panią relacji z przebiegu służby wojennej. Cieszę się, że zechciała Pani odpowiedzieć pozytywnie na mój list. Zależy nam bardzo na relacjach kobiet służących w czasie wojny w BCh ponieważ mamy ich mało. Jeśli posiada Pan informacje o innych kobietach-żołnierzach, ich adresy to byłibyśmy zainteresowani uzyskaniem ich. Wszelkie nowe dane wzbogacające zbiory naszego Archiwum są dla nas bardzo cenne.

Przekazałam do Pani Profesor informacje, że Ewa Zofia Drozdowicz nie jest Pani znana.

Jeszcze raz dziękuję za przesłane materiały załączam serdeczne pozdrowienia.

Z wyrazami szacunku

Dorota Kromp
Dorota Kromp

Dokumentalistka Archiwum WSK

odp. me
L. dz. 3983
WSK02.

Załącznik do listu do M. Drozdowicz

Lista przekazanych materiałów:

1. Fotografia legitymacyjna z lat 50-tych.
2. M. Gorajówna-Drozdowiczowa, „Z działalności konspiracyjnej LZK”, Zeszyty Sandomierskie nr 15, czerwiec 2002 r. (ksero).
3. Legitymacja Krzyża Kawalerskiego Orderu Odrodzenia Polski, Nr 95-73-32, W-wa 1973 r. (ksero).
4. Zaświadczenia o odznaczeniu Krzyżem Zasługi z Mieczami, W-wa 1986 r. (ksero).
5. Legitymacja „Medalu Komisji Edukacji Narodowej”, Nr 23891, W-wa 1980 r. (ksero)
6. Legitymacja Odznaki Pamiątkowej BCh, Nr 01673/45/130/89 (ksero).
7. Dyplom Nagrody Drugiego Stopnia, W-wa 1977 r. (ksero).
8. Dyplom wyróżnienia „Czerwona Róża”, 1970 r. (ksero).
9. Wyciąg z metryki urodzenia i chrztu, Malice 1946 r. (ksero).
10. Wyciąg ze świadectwa ślubu, Birkiny, 1976 r. (ksero).
11. Świadectwo ukończenia Studium Zagadnień Społecznych i Gospodarczych KUL, Lublina 1947 r., (odpis)
12. Pismo o powołaniu na stanowisko profesora szkoły Liceum Ekonomicznego Zaocznego, W-wa 1972 r. (ksero).
13. Świadectwo ukończenia uzupełniających studiów pedagogicznych, W-wa 1965 r. (ksero).
14. Dyplom Ukończenia Studiów Wyższych, W-wa 1962 r. (odpis).
15. Zaświadczenia ukończenia kursu dla starszych asystentów i redaktorów wydawnictw książkowych, W-wa 1961 r. (oryg.)
16. M. Drozdowicz, „Zostaną w naszej pamięci”, Sandomierz-Opatów 2000.

Wpłynęło dnia 8.11.02
L.dz. 3993 HSK 2002

Warszawa, 3.XI. 2002 r.

Fundacja Archiwum Pomorskie AK

Memoriał Generał Marii Wittek

Ksewo uE2.

Pani Dorota Kromp

Dokumentalistka Archiwum WSK

ul. Garbary 2, 87-100 T o r u ń

Szanowna Pani,

W odpowiedzi na pismo z 17.X.2002, l.dz. 3764 WSK 2002r. przesyłam - do założonej na moje nazwisko teczki osobowej 2010/WSK - nieco danych: kserokopie metryki urodzenia i chrztu, świadectwa ślubu; odpisy ukończenia SZSŁGW na KUL /1947/, dyplomu ukończenia SGPiS /1962/, kursu redaktorskiego /1961/, St. Pedagogicznego /1965/, Ponadto przesyłam odpisy: odznaczenia Krzyżem Kawalerskim Orderu Odrodzenia Polski /1973/, Złotym Krzyżem Zasługi z Mieczami /1944, 1986/, Medalu Komisji Edukacji Narodowej /1980/, Odznaki Pamiątkowej BCH /1989/, nagrody Ministerstwa Oświaty i Wychowania za osiągnięcia dydaktyczne i wychowawcze /1977/, wyróżnienia "Czerwona Róża" za udział w walce z okupantem /1970/, *oraz fotografie.*

U
p b. b. b
FAPAK
Nie mam - niestety - w tej chwili możliwości /choroba i śmierć w rodzinie/ specjalnego, opisowego, rozszerzenia swojej relacji. Załączam jednak kserokopię mojego art. z działalności konspiracyjnej Ludowego Związku Kobiet - Biuletyn Towarzystwa Naukowego Sandomierskiego nr 15 z czerwca 2002 oraz książeczkę mojego autorstwa z 2000 r. - Zostaną w naszej pamięci, poświęconą członkom mojej rodziny, którzy zginęli w walce obronnej w 1939 r.

Odpowiadając na pytanie - proszę o przekazanie pani profesor Elżbiecie Zawackiej, iż w sprawie p. Ewy Zofii Drozdowicz nie mam nic do powiedzenia; widocznie wvodzi się z innej linii Drozdowiczów.

Łączę serdeczne pozdrowienia

M. Drozdowiczowa
Maria Drozdowiczowa

01-592 Warszawa

Załączniki

1 ksero listu jest w te czce

Zofii
Drozdowicz

Toruń 17 X 2002 r.

MEMORIAŁ
General Marii Wittek

Pani Maria Drozdowicz

01-592 Warszawa

l.dz.3764 WSK 2002

Szanowna Pani,

W nawiązaniu do wcześniejszej korespondencji informuję, że na podstawie przesłanej przez Panią relacji została założona na Pani nazwiskoteczka osobowa o numerze inwentarza 2010/WSK. W związku z tym zwracam się do Pani z prośbą o uzupełnienie te czki i przesłanie fotografii (z lat 40-tych lub współczesną), a także wszelkich dokumentów lub ich kserokopii związanych z Pani osobą (np. metryka urodzenia, świadectwo ślubu, oświadczenia świadków, legitymacje odznaczeń, świadectwa pracy itp.). Czy nie zechciałaby Pani rozszerzyć swojej relacji i sporządzić ją w sposób opisowy? Byłaby ona cennym uzupełnieniem. Zapewniam, że wszelkie materiały u nas zgromadzone są udostępniane jedynie w celach naukowych.

Szanowna Pani zwracam się także do Pani z prośbą w imieniu prof. Elżbiety Zawackiej. Pani Profesor pracuje obecnie nad Słownikiem kobiet odznaczonych Orderem Wojennym Virtuti Militari (jest ich ponad 300). Wśród nich jest Ewa Zofia Drozdowicz, z d. Popielawska, ur. 29 V 1903 r., córka Władysława. W czasie wojny działała w Kedywie Komendy Głównej AK. Czy jest to może Pani krewna? Czy może Pani udzielić o niej jakichkolwiek informacji? Będziemy wdzięczni za wszelkie dane.

Załączam serdeczne pozdrowienia. Mam nadzieję, że przyjedzie Pani na naszą Sesję.

Z wyrazami szacunku

Dorota Kromp.

Dorota Kromp

Dokumentalistka Archiwum WSK

Bt.

Wpłynęło dnia

4.11.

L.dz.

3204/118/99.

D.19

Warszawa, 30.X.1999.

mgr Maria Drozdowiczowa

01-592 Warszawa

Odp. KM - XII '99

dop. do Kom - 8

Fundacja Archiwum Pomorskie
Armii Krajowej -

Archiwum WSK

87-100 Toruń

ul. Wielkie Garbary 2

W odpowiedzi na pismo l.dz.3003/WSK/99 dziękuję za przysłane materiały oraz zaproszenie do udziału w IX Sesji. Sprawy zdrowotne nie pozwalają mi niestety na przyjazd do Torunia.

Z zainteresowaniem zapoznałam się z podejmowanymi i rozwijanymi działaniami. Wyrażam słowa uznania.

Tymczasem z prof. Marią Biernacką zgromadziłyśmy kilka pozycji literatury obrazującej udział kobiet Ruchu Ludowego w pracy i w walce konspiracyjnej. Wysyłamy je do Torunia. Miło byłoby nam gdyby wzbogaciły one organizowaną wystawę, a następnie archiwum WSK.

Proszę przyjąć wyrazy szacunku
oraz życzenia owocnych obrad.

M. Drozdowiczowa

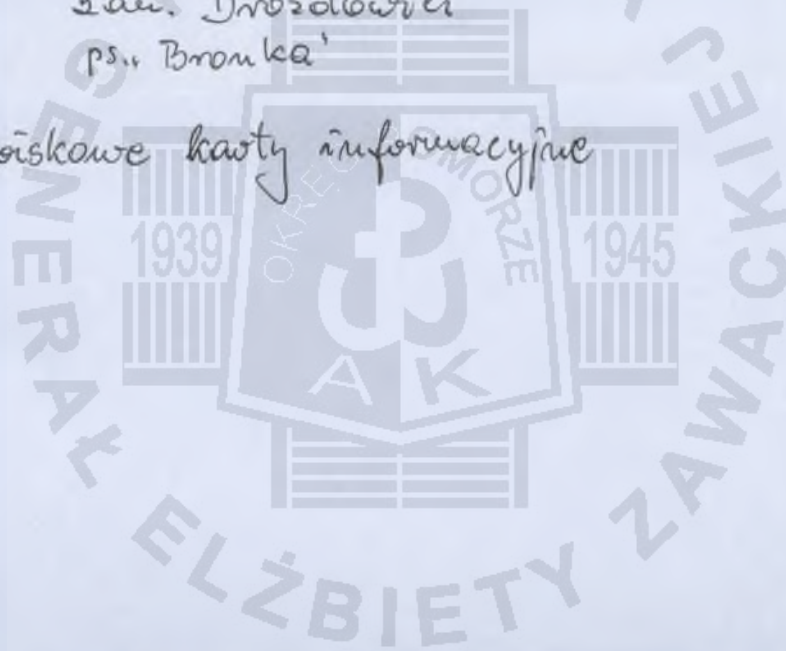
W załączeniu:

1. Wypełniony schemat relacji WSK.
2. Zgłoszenie na Członka Koła Przyjaciół Memoriału.

T. 2010/WSK

GORAJ Maria
zam. Drodzłowicz
ps. 'Bronka'

✓ Nazwiskowe karty informacyjne

i

T. 2010/Wsk

BCI+

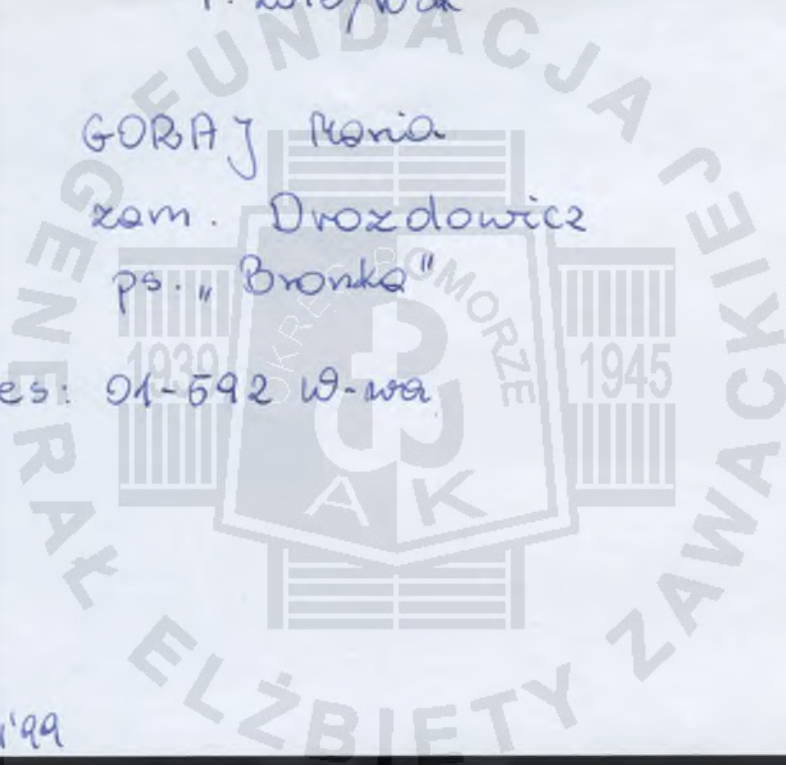
GORAJ Monika

zam. Drozdowice

ps. "Bronka"

adres: 01-592 W-wa

K. lin. XII'99

T. 2010/USK

BCH

GORAY Maria
zam. Drodowicz
ps. „Bronka”

*Maria Gorajówna -
Drozdowiczowa, ps., Brucka'
fot. z lat 50. XX w.
7b48*

GORAJ Maria

